

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Stabilitetsförbättrande åtgärder i och kring Sävån samt ny trumma under väg E20

Partille Kommun, Västra Götalands Län

Vägplan 2015-11-23. Projektnummer: 145009

Trafikverket

Postadress: Trafikverket, 405 33 Göteborg

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse - Stabilitetsförbättrande åtgärder i och kring Säveån samt ny trumma under E20

Författare: Christin Jonasson, Golder Associates AB

Dokumentdatum: 2015-11-17

Ärendenummer: TRV 2015/12792

Kontaktperson: Marcus Eidmar

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
PLANLÄGGNINGSBESKRIVNING	4
SAMRÅDSKRETS	4
Samrådskrets i vägplanen	5
Samrådskrets avseende tillstånd för vattenverksamhet och Natura 2000	5
SAMRÅD	5
Samråd med berörd länsstyrelse och berörd kommun	5
Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	5
Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	6
Samråd med allmänheten	10

I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen kommenterar Trafikverket de inkomna synpunkterna.

Sammanfattning

I samband med upprättande av vägplan, tillståndsansökan för vattenverksamhet och Natura 2000-område har följande samråd genomförts:

- Samråd med Länsstyrelsen och Partille kommun, 2012, 2013 och 2015.
- Skriftligt samråd med berörda myndigheter och organisationer, 2012.
- Skriftligt samråd med allmänhet, 2012.
- Samråd med markägare (Partille kommun), 2012 och 2015.

De synpunkter som inkommit har bland annat rört frågor kring kungsfiskare och vilka Natura 200 habitat/värden som förekommer och som kan komma att beröras av projektet. Åtgärdernas utformning och genomförande har utretts under samrådsprocessen med fokus på att minska intrång och påverkan på Sävans vatten- och strandmiljöer så att bästa tänkbara och långsiktiga alternativ kan tas fram.

Planlägningsbeskrivning

I planlägningsbeskrivningen klarläggs syftet med samråd, vilka samrådsformer som planeras, när samråd är tänkt att genomföras och vilken samrådskretsen är tänkt att vara. Planlägningsbeskrivningen ska användas som stöd för styrning och genomförande av kommunikationen som sker med både interna och externa intressenter. Syftet är att redan i ett tidigt skede av planlägningsprocessen tydliggöra vad arbetet innebär och vilka ytterligare samråds- och beslutstillfällen som är att förvänta.

Planlägningsbeskrivningen för det här projektet har uppdaterats 2015-07-07 och finns tillgänglig på Trafikverkets hemsida.

Samråds-krets

Samråds-kretsen har arbetats fram i samråd mellan Trafikverket och konsulten.

Samråds-krets i vägplanen

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Partille kommun, berörda myndigheter, berörd allmänhet, berörda organisationer samt enskilt berörda.

Samråds-krets avseende tillstånd för vattenverksamhet och Natura 2000

Samråd har genomförts med samma samråds-krets som för vägplanen. Samråd för delar av den planerade vattenverksamheten genomfördes med en utökad samråds-krets redan år 2012. Länsstyrelsen meddelade då beslut om att vattenverksamheten kunde antas medföra risk för betydande miljöpåverkan.

De föreslagna stabilitetsförbättrande åtgärderna har under 2013 studerats närmare och kompletterande inventeringar med avseende på naturvärden, fladdermöss och insekter har utförts för att öka kunskapen om områdets naturförhållanden på land. Därtill har även bottenförhållanden inom aktuell del av Sävåån undersökts samt en besiktning av befintlig vägtrumma under E20 genomförts. I samband med besiktningen konstaterades omfattande sättningsskador på den därtill underdimensionerade vägtrumman, vilket inneburit att Trafikverket nu valt att även söka tillstånd för att ersätta den befintliga trumman med en ny längre trumma.

Sammantaget bedömdes ändringarna gentemot ursprungligen redovisade arbeten vara av sådan omfattning att förnyat samråd för vattenverksamheten erfordrades. Eftersom Trafikverket i ett senare skede även fattat beslut om att upprätta vägplan för projektet uppdaterades och kompletterades det tidigare samrådsunderlaget och ett förnyat skriftligt samråd genomfördes med en utökad samråds-krets under perioden 20 mars – 16 april, 2014.

Den 2014-11-12 meddelade Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslut om betydande miljöpåverkan (Dnr 343-35074-2014) för Vägplan och den 2014-11-28 meddelade samma Länsstyrelsen beslut om betydande miljöpåverkan för vattenverksamhet (Dnr 531-35339-2014). Båda besluten anger att projektet kan innebära betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen skrev i beslutet om vattenverksamhet att kända uppgifter om laxbeståndets nuvarande status och eventuella trender ska redovisas som en grund för bedömning av påverkan på Natura 2000 samt att förslag på nya kompensationsåtgärder behöver tas fram.

Under 2015 har ytterligare kompletterande undersökningar utförts; elfiske, videotolkning av lek- och uppväxtområden för lax, kontroll av tidigare föreslagna kompensationsåtgärder för kungsfiskare, fågelinventering, inventering av naturvärden och Natura 2000-habitat, samt vattenkvalitetsmätningar.

Med anledning av de kompletterande inventeringarna och för bedömning av påverkan på Natura 2000-området samt eventuellt behov av artskyddsdispens har ett kompletterande samråd genomförts med Länsstyrelsen och Partille kommun i november 2015.

Samråd

Samråd med berörd länsstyrelse och berörd kommun

Samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Partille kommun genomfördes den 19 september 2012, den 4 juni 2013, den 16 februari 2014 och den 3 november 2015.

Partille kommun informerade i februari 2014 om att kungsfiskare observerats vid Finngösabäcken inom aktuellt område. Endast fyra lämpliga häckningslokaler förekommer inom Partille kommun, vilket innebär att det är av stor vikt att dessa bevaras.

Vid samrådet i november 2015 redovisades resultaten av fågelinventeringen där Kungsfiskare inte observerades. Se även kommentar nedan under: Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen påpekade i samrådet 2014 bland annat att det är av stor vikt att i kommande MKB redovisa om det finns några Natura 2000-habitat inom området och i så fall om de påverkas och vilka konsekvenser det får. Kompletterande inventeringar av naturvärden och Natura 2000 habitat har utförts under 2015. Resultaten redovisades vid det kompletterande samrådet om artskydd och Natura 2000 i november 2015.

Länsstyrelsen informerade i samrådet i november 2015 om att det i MKB ska finnas tillräcklig information så att det kan göras en bedömning om åtgärden kommer att innebära skada på Natura 2000. Bedömningen bör utgå ifrån de hot som anges i bevarandeplanen och att E20 är av ett stort allmänintresse. Valet av åtgärdsalternativ och motivet till valt alternativ är viktigt för bedömningen om åtgärden kan innebära skada.

Minnesanteckningar från samrådsmötena finns hos Trafikverket.

Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Samråd har enligt ovan skett med Partille kommun som äger samtliga berörda fastigheter.

Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Trafikverket bjöd in till skriftligt samråd med berörda myndigheter och organisationer. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/Privat/Projekt/Vastra-Gotaland under perioden 20 mars - 16 april 2014.

Berörda myndigheter och organisationer har beretts möjlighet att lämna synpunkter i ärendet fram till och med den 17 april 2014. Yttranden bifogas.

Yttranden har inkommit från följande:

Kretslopp och vatten, Göteborgs Stad

Partille Energi AB, PENAB

Partille kommun, Miljöavdelningen

Partille kommun, Samhällsbyggnadskontoret Räddningstjänsten Storgöteborg – ingen erinran Statens geotekniska institut, SGI

Statens geologiska undersökning, SGU

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, region Väst

Naturvårdsverket

Följande samrådsparter har avstått från att yttra sig:
Havs- och vattenmyndigheten
Göteborgsregionens kommunalförbund, GR
Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

Kretslopp och vatten

Kretslopp och vatten informerar om att planerade åtgärder är belägna utanför Göteborgs kommungräns och berör således inte någon allmän VA-anläggning tillhörande Kretslopp och vatten, Göteborg.

I övrigt hänvisar de till sitt tidigare yttrande i ärendet där de informerar om en berganläggning (GRYAAB) ca 300 m sydost om aktuellt område och att eventuella spont- och pålningsarbeten ska utföras på så sätt att inga skador uppkommer på anläggningen eller dess installationer.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket har inget att erinra mot ovanstående.

Partille Energi, PENAB

Partille energi påminner om de befintliga ledningarna i anslutning till gc-vägen som förser västra halvan av Partille kommun med ström. Ledningarna är förlagda med stöd av ledningsrätt.

I övrigt hänvisas till deras tidigare yttrande i ärendet där PENAB informerat om att de ska hållas skadeslös för kostnader för eventuell flytt av ledningarna. Vid flytt ska de ersättande ledningarna förläggas med stöd av ledningsrätt. Avtal om upplåtelse av ledningsrätt ska ingås före påbörjande av anläggningsarbeten.

Befintliga ledningar och nätstationer måste vara i drift under hela ombyggnaden. Exploatören ska även svara för kostnader för alla tillfälliga ledningar för att upprätthålla driften. Omläggningen av elnätet ska planeras i samarbete när stabiliseringsåtgärderna planeras.

Eventuell flyttning och nyförläggning av elnätet ska upphandlas i samma upphandling som stabilitetsåtgärderna upphandlas. PENAB önskar även delta i det fortsatta arbetet för att hitta de bästa nätlösningarna.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket konstaterar att PENAB i sak inte är emot föreslagna åtgärder men att de anser att samtliga kostnader i samband med flytt av kabelstråket etc. ska bekostas av Trafikverket. Trafikverket vill dock poängtera att vid ett eventuellt skred i slänten kommer ledningarna i allra högsta grad att beröras, vilket kan leda till omfattande strömvabrott och kostnader för kommunen. Att utföra stabilitetsförbättrande åtgärder i slänten gynnar således även PENAB.

Partille kommun, Miljöavdelningen

Alternativ C är enligt miljöavdelningens uppfattning det alternativ som har minst negativ påverkan på naturvärdena i området. Beroende på hur alternativ D utförs bedöms dock även detta alternativ resultera i en påverkan som inte innebär störning som på betydande sätt försvårar bevarandet av laxstammen, livsbetingelser för kungsfiskaren och det naturliga vattendraget.

Miljöavdelningen påpekar att kungsfiskare observerats i ravinen och att bohålor anlagts i rasbranten. Då det är oklart om det finns andra lämpliga ställen att anlägga nya boplatser som kompensationsåtgärd är det viktigt att alternativa lösningar anges.

Miljöavdelningen anser inte att det utifrån samrådsunderlaget framgår om stabiliteten i ravinen säkerställs genom enbart åtgärder i läget för väg E20.

För att tydliggöra konsekvenserna av alternativ D måste det klargöras huruvida stödfyllningen påverkar trädöverhäng i strandkanten samt hur stor avschaktningsarean blir inom den trädbevuxna delen av området. Därtill efterfrågas uppgifter om förekommande trädöverhäng samt uppgifter om eventuella lek-, uppväxt eller ståndplatsområden för laxen inom och nedströms det aktuella området.

Miljöavdelningen deltog även vid samrådet den 3 november 2015, se minnesanteckningar.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket vill poängtera att oavsett vilket alternativ som slutligen väljs kommer påverkan att ske, om än i mer eller mindre omfattning, såväl i vatten som på land.

Stabilitetsproblemet i Finngösaravinen kommer att kvarstå om ingen utfyllnad sker i ravinen, dvs. enbart åtgärder i vägen (alternativ C) kommer inte att lösa stabilitetsproblemet i ravinen.

Inom eller nedströms aktuellt område finns inga kända lekområden för lax i Säveån. Den låga fallhöjden innebär att Säveån har ett tämligen lugnflytande förlopp nedströms, vilket innebär att denna del av Säveån huvudsakligen utgör en transportsträcka för laxartad fisk. Emellertid finns dock två mer strömsatta men korta partier i anslutning till järnvägsbroarna vid Utby respektive ca 650 m nedströms aktuellt område som möjligen kan ha vissa förutsättningar för lek. Laxens lekområden i Säveån finns annars huvudsakligen uppströms Partille centrum samt i tillrinnande biflöden. Resultaten från elfiske och videoanalys av botten som utfördes 2015 visar att det inte finns några lekområden inom en sträcka ca 450 m uppströms och 600 m nedströms planerade åtgärder, totalt ca 1300 m.

Med hänsyn till att en potentiell bobrink för kungsfiskaren finns i Finngösaravinen har en kompletterande inventering med inriktning på att finna lämpliga platser för utförande av kompensationsåtgärder för kungsfiskaren utförts under juni-juli 2015. Vid inventeringen gjordes även en uppföljning av tidigare föreslagna kompensationsåtgärder. De konstgjorda boplatserna för Kungsfiskare i Finngösaravinen bedöms inte komma att påverkas av åtgärden. De är idag påverkade av erosion uppifrån pga. riklig nederbörd de senaste åren enligt muntlig information från Kåre Ström, Ornis Pelagicus. Eventuellt kan en kompensationsåtgärd vara att förbättra/återställa dem. Det sker i så fall i samråd med expertis. Resultaten redovisas i kommande MKB.

För övrigt avses alternativen redovisas mer i detalj i kommande MKB för att tydliggöra konsekvenserna av åtgärdsförslagen.

Partille kommun, Samhällsbyggnadskontoret

Samhällsbyggnadskontoret anser utöver vad Partille kommuns miljöavdelning anfört att de gärna ser att involverade entreprenörer uppfyller nedanstående krav:

1. Entreprenören ska endast använda vegetabiliska hydrauloljor, vilka är godkända i enlighet med SS155434. Vegetabiliska oljor som ska användas i mindre maskiner ska vara godkända enligt SS155470. Entreprenören ska i maskiner med tvåtaktsmotorer följa standarden för SS155461 för alkylatbensin. Nya maskiner tagna i drift efter 2012 ska vara utrustade med minimering av sågkedjeförbrukning. Etylglykol får ej användas i kylsystem.
2. Handlingsplan och utrustning för att förhindra och hantera läckage av vätskor vid underhålls och reparationsarbete ska finnas. Handlingsplan för hantering av farligt avfall ska finnas, liksom dokument för densamma.
3. Entreprenören ska använda sig av miljömärkta förbrukningsmaterial.
4. Entreprenören ska vidta försiktighetsåtgärder så att omgivande miljö inte utsätts för onödiga körskador och allmänheten inte utsätts för olägenhet.
5. Entreprenören ska följa gällande regelverk för emissioner från maskiner och fordon, detta innebär bland annat att lätta fordon äldre än 8 år inte får användas, samt att personbil med högre koldioxid-emissioner än 200g/km inte får användas.
6. Alla däck som används ska vara fria från HA enligt gällande EU-lagstiftning och Trafikverketsrekommendationer.

Samhällsbyggnadskontoret har tidigare inkommit med förslag till kompensationsåtgärder och vill komplettera dessa med att de träd som ska planteras i området huvudsakligen bör vara av arterna ask, hägg och klibbal. Gärna med inslag av ek där markförhållandena tillåter detta. De askplantor som idag växer självföryngrande inom området bör grävas upp, omhändertas under arbetsperioden och efter åtgärdernas genomförande återplanteras. Längs med stranden bör plantering av hägg, klibbal, sälj och hassel premieras. Utöver detta bör grövre död ved från området flyttas under arbetets gång och efter arbetets genomförande återföras till platsen. Den norra strandbrinken bör planteras med liknande vegetation, samt bör konstgjorda bohålor till kungsfiskaren anläggas på lämplig plats utmed ån, gärna i så nära anslutning till insatsområdet som möjligt.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverkets generella miljökrav vid entreprenad upphandling, enligt dokument TDOK 2012:93 avses i första hand att följas. Beträffande punkt 4 kommer arbetsvägar, upplagsytor etc planeras och sättas ut i samråd med biologiskt sakkunnig. Trafikverket ser positivt på föreslagna kompensationsåtgärder och kommer att i samråd med biologisk expertis utforma sådana för att återskapa naturvärden.

Statens geotekniska institut, SGI

SGI anser att det uppdaterade samrådsunderlaget är i linje med SGI:s tidigare yttrande (datum: 2012-12-18, dnr 5,3,2-1211-0792). SGI avvaktar eventuella nya kommentarer till kommande granskning av planförslaget.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket har inget att erinra mot ovanstående.

Statens geologiska undersökning, SGU

SGU anser att stabilitetsförbättrande åtgärder behöver vidtas för att säkerställa väg E20, GC-väg och avloppsledning. En kombination av åtgärder bedöms behöva göras. SGU förespråkar alternativ D, då detta höjer stabiliteten i marken, minskar erosionen i åbrinken, har begränsad påverkan på naturmiljön och är det minst kostsamma av förslagen. Alternativ D innebär avschaktning på släntkrön, men utanför väg E20, i kombination med stödfyllning/erosionsskydd i Säveån. Alternativ D är det förordade alternativet.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket har inget att erinra mot ovanstående.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, region Väst

Sportfiskarna informerar om att Finngösabäcken på 70-talet innan kulverteringen av bäcken uppströms E20 genomfördes hade en betydande produktion av havsöring och förekomst av lax. Enligt Sportfiskarnas bedömning medför den planerade trumförlängningen ingen försämring av befintliga förhållanden men åtgärden öppnar heller inte för framtida fiskvandring i bäcken. Åtgärder som förbättrar lek och uppväxt för den starkt skyddade Säveålxaxen kan däremot enligt Sportfiskarna ske på sträckan i Säveån vid platsen för åtgärden där vattenhastighet och djup är gynnsamt eller på annan lämplig plats i vattendraget. Sportfiskarna medverkar gärna i planering och genomförande av biotopförbättrande åtgärder.

I övrigt hänvisas till synpunkter som framfördes i protokoll vid samråd med Sweco från dec 2012.

Trafikverkets kommentarer: Trafikverket har inget att erinra mot ovanstående.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket anser att samtliga redovisade alternativ kommer att innebära en negativ påverkan på Natura 2000 området. Risk för skada på områdets utpekade värden kan utifrån nu tillgängligt underlag inte uteslutas. Naturvårdsverket ser därför ett behov av att åtgärdernas utformning och genomförande utreds och specificeras vidare, med fokus på att minska intrång och påverkan på Säveåns vatten- och strandmiljöer med ytterligare miljökonsekvensbedömningar så att bästa tänkbara och långsiktiga alternativ kan tas fram.

Trafikverkets kommentarer: Eftersom åtgärder erfordras såväl i Säveån som på land kommer påverkan inte kunna undvikas på de utpekade Natura 2000-värdena. Mer omfattande arbeten i vatten innebär mindre behov av åtgärd på land och vice versa. De redovisade alternativen kommer att specificeras och konsekvensbedömmas mer i detalj i kommande handlingar i den fortsatta processen för såväl vägplan som för tillståndsansökan för vattenverksamheten.

Samråd med allmänheten

Inbjudan till skriftligt samråd har skett via kungörelse i Göteborgs-Posten och Partille Tidning den 20 mars 2014. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets kontor i Göteborg och Partille kommunhus under perioden 20 mars - 16 april 2014. Därtill har samrådsunderlaget funnits tillgängligt på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/Privat/Projekt/Vastra-Gotaland

Allmänheten har beretts möjlighet att lämna synpunkter i ärendet fram till och med den 17 april 2014. Några synpunkter från allmänheten har dock inte inkommit.

Marcus Eidmar

projektledare

Trafikverket, 405 33 Göteborg. Besöksadress: Kruthusgatan 17.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon:

0243- 750 90 www.trafikverket.se